

STEKLAR

Izhaja od leta 1959

Letnik XXXVIII, št 8

Hrastnik, 29.8. 1997

Naša skrivna orožja za obstoj na trgih Evrope KREATIVNOST, INOVATIVNOST, DRUGAČNOST

Evropa na prehodu iz drugega v tretje tisočletje je priložnost, pa tudi težka preizkušnja za našo steklarstvo. Ta Evropa razpolaga z danostmi, ki jih Slovenija nima in jih nikoli ne bo imela (npr. kapital-ska moč, najdražje tehnologije, ogromno tržišče itd.). Pa vendar so možnosti za nas, saj velikost ni edino merilo za uspeh (morda samo kot primer: miška spravi slona v beg). Kaj je torej naše skrivno orožje? Vsekakor so to inovativnost, kreativnost, drugačnost.. Te kvalitete niso direktno odvisne od velikosti države in števila prebivalcev; zagotovo niso Slovencem tuje, še manj pa zaposlenim v Steklarni Hrastnik. Odločilno dejstvo je v tem, da se jih zavedamo in na njih gradimo. Sicer so v zgodovini Steklarne Hrastnik te postavke igrale pomembno, v kriznih obdobjih celo odločilno vlogo.

Zmotno bi bilo mišljenje, da so samo nekatera področja (npr. design) predmet kreativnosti ali inovacij. Zmotno je tudi mišljenje, da mora tisti, ki npr. opazi pomanjkljivost v nekem procesu, sam to izboljšati oziroma pustiti stvar pri miru.

V tovarni kot je naša, je neomejen prostor za inovativno in kreativno dejavnost - izjema ni noben člen v procesu. Efekti so res lahko različni, se pa tudi nadgrajujejo in dopolnjujejo med seboj. Primer je lahko ideja za čudovit izdelek, ki navduši tržišče (to je v poplavi ponudbe sicer izjemno težka naloga), pa ga potem ne znamo realizirati. Prav tako je možna obrnjena situacija: imamo lahko najsodobnejšo tehnologijo, pa ne najdemo izdelka oziroma kupca za izdelek. Seveda je pa znotraj obeh podanih primerov veliko prostora za druge navidezno nepomembne inovativne in kreativne posege - npr. nobena najsodobnejša tehnologija ni zveličavna, zato so potrebne priredbe in izboljšave - to vemo pri nas iz primerov IS strojev, stiskalnic, H-28 stroja, lajk itd. Na drugi strani tudi ideja za najboljši izdelek ne bo sprejeta, če ne bo kreativno predstavljena (novi

Steklenici Ona - On (Elle-Lui) za firmo Kefla (Nemčija): inovacija prezentacija ideje (model v glini, obarvan z avtolakom, računalniška simulacija fotografije) za avtomatsko proizvodnjo našem IS stroju - tehnološko na robu zmogljivosti.

materiali in postopki za hitro izdelavo vzorcev, improvizacija slike izdelka s pomočjo računalnika v času, ko izdelek še ni izdelan). Gre torej za preseganje šablon, za izvirnost ali vsaj drugačnost. Tak način dela že danes pomeni edino garancijo, da bomo posamezniki in podjetja zadržali in tudi izboljšali naše pozicije znotraj teže konkurenčne bitke za obstoj.

To bo v prihodnje tudi edina in vsekakor velika nagrada za naše kreativne in inovativne prispevke.

Slavko Marcen

Sadni kupi Vega za firmo Glaskoch (Nemčija): inovacija prezentacije ideje (model iz ročno pihanega stekla, delno brušen in dekoriran). Tudi realizacija na naši stiskalnici bo na robu zmogljivega.

IZ VSEBINE:

- Tržne aktivnosti
- Razvojni program steklarne
- Steklo svetloba '97
- Intervju: Stane Kirn
- Dopustniški pozdravi
- Zanimalo vas bo
- Križanka

Zaključeno eno obdobje, začetek novega RAZVOJNI PROGRAM STEKLARNE

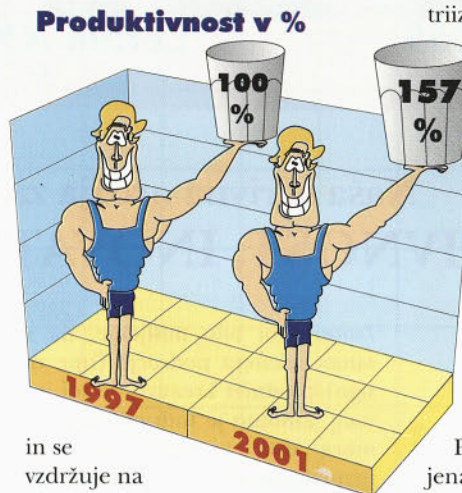

Z zaključkom generalnega remonta H kadne peči je Steklarna Hrastnik zaključila petletno obdobje programskega, organizacijskega, kadrovskega in tržnega prestrukturiranja. To pomeni, da smo v tem petletnem obdobju našli delo za vse kapacitete, ki so v podjetju na razpolago, se v celoti preusmerili na nove, predvsem na zahodnoevropske trge in praktično v celoti zamenjali proizvodni program.

Rezultate, ki smo jih dosegli v tem obdobju, lahko ponazorimo s številkami na način, kot je prikazano na sliki 1, pri čemer smo za primerjalno leto vzeli leto 1992, to je leto z najnižjim nivojem proizvodnje, prodaje, to je leto z najslabšimi poslovnimi rezultati našega podjetja v zadnjem deset in več letnem obdobju.

Gre za dokument, ki je na nek način kontinuiteta dela v prvem petletnem obdobju in ki obravnava razvojno politiko podjetja v naslednjem petletnem obdobju. Če smo v prvem petletnem obdobju skrbeli predvsem za nove programe, zasedenost kapacitet, nove trge, kar je nedvomno zahtevalo izjemen intelektualen napor in znatna finančna sredstva, razvojna politika predstavlja predvsem aktivnosti na področju prilagajanja obstoječe tehnologije razmeram, ki danes vladajo v okolju, za katerega smo se kot država Slovenija opredelili.

V času pred letom 1991, to je v času nekdanje Jugoslavije, smo imeli vse kapacitete in tudi proizvodne linije prilagojene takratnemu jugoslovanskemu trgu, danes pa se kaže, da je ta tehnologija povsem neprilagojena zahtevam današnjega trenutka. To pomeni, da nas v prihodnje čaka temeljita tehnološka prenova, ki bo zahtevala bistveno večja finančna sredstva, kot smo jih imeli na razpolago v prvem petletnem obdobju. V prihajajočem obdobju bomo morali prilagoditi proizvodne kapacitete,

in se vzdržuje na nivoju ozko specializiranih, majhnih, fleksibilnih, povsem družinskih firm. Program gostinskega stekla in program embalažnega stekla sta že v domeni velikih multinacionalnih družb z izjemnim finančnim potencialom, pri čemer največje firme kupujejo po Evropi manjše steklarne, se specializirajo za določen proizvodni program za pokrivanje določenih tržnih niš, vse z namenom obvladovanja čim večjega tržnega deleža.

Iz tega naslova predstavlja v tehnološkem smislu prilagajanje Stek-

še ne povsem izkoriščeno infrastrukturo v podjetju.

V programu razsvetljavnega stekla prehajamo z letošnjim poletjem na triizmensko delo, kar nam bo

omogočilo ob minimalnem zmanjšanju številu brigad in določenih drugih organizacijskih spremembah v tem profitnem centru, približno enak obseg proizvodnje kot pred tem ukrepom. Triizmensko delo bo tudi v stroškovnem smislu razbremenilo profitni center, saj bomo s takšnim načinom dela dosegali predvidene rezultate z eno elektro pečko manj.

Programska usmeritev in osvojena tehnologija zagotavlja temu profitnemu centru delo tudi v naslednjih letih. Števila brigad zato v nadaljevanju ne bomo spreminjali, poudarek bo predvsem na izboljševanju produktivnosti in tehnološkem posodabljanju proizvodnje, s čemer bo profitni center zaradi svoje izrazito izvozne naravnosti in delovne intenzivnosti maksimalno prispeval k doseganju pričakovanih rezultatov na nivoju celotnega podjetja.

Največja investicijska vlaganja pričakujemo v profitnem centru embalaže. Proizvodni program in osvojeno tehnološko znanje omogočata Steklarni Hrastnik bistveno večje prodajne možnosti, žal pa kapaciteta peči, na katerih so danes instalirane tri proizvodne IS linije, ne zadošča niti za normalno obratovanje obstoječih linij. Zato je nujno potrebno iz eksistenčnih razlogov pristopiti k pripravi izgradnje novega talilnega objekta, ki ga načrtujemo na lokaciji nekdanje B kadne peči. Kapaciteta peči naj bi bila na nivoju 75 ton steklene mase na dan, kar bi nam omogočilo tudi instalacijo nove proizvodne linije, to je osem sekijskega, eno kapeljnega IS stroja.

Slika 1: Primerjava bilančnih kategorij za leta 1992 in 1996

	1992	1993	1994	1995	1996
Prihodki od prodaje	100	127	158	174	199
Proizvodnja oz. prodaja v t	100	104	132	150	149
Stroški mat., blaga, storitev	100	113	145	162	173
Stroški dela	100	131	162	186	200
Amortizacija	100	127	197	233	337
Število zaposlenih	100	83	79	76	69

Dne 27.5.1997 je bila v prostorih uprave podjetja prva seja nadzornega sveta, ki je obravnaval razvojno politiko Steklarne Hrastnik.

to je peči, standardom, ki veljajo v zahodni Evropi, posodobiti in zamenjati določene proizvodne linije, instalirati nove tehnologije za izboljšanje kvalitete in kvantitete steklenih izdelkov, ki jih bomo tudi v bodoče prodajali na trge, ki smo jih že osvojili.

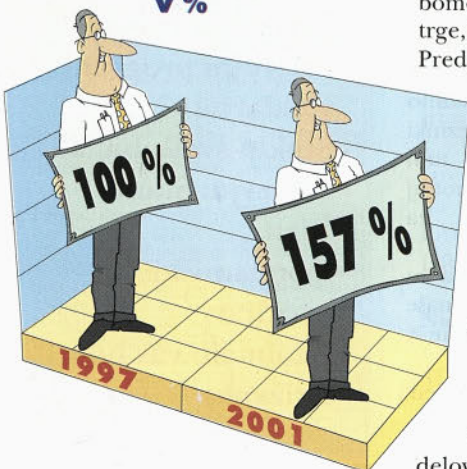
Pred nami je torej pomembno razvojno obdobje, v katerem katerem bomo morali iz eksistenčnih razlogov vložiti ogromne napore za posodobitev tehnologije in opreme. Steklarna Hrastnik je za evropske razmere povsem netipično podjetje, saj v svoji strukturi poseduje tri različne proizvodne programe. V evropskem prostoru takšne steklarne ni.

Ročna proizvodnja je zaradi delovne intenzivnosti v odmiranju

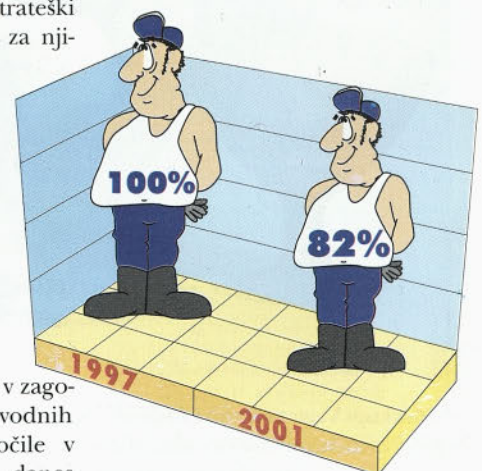
larne Hrastnik velik problem našemu podjetju, pa kljub temu smo v razvojni politiki povsem natančno opredelili vizijo in poslanstvo vseh treh proizvodnih programov. Jasno so opredeljeni strateški cilji in dinamika aktivnosti za njihovo doseg.

Aktivnosti komercialnega sektorja v preteklih dveh letih so Steklarni Hrastnik omogočili, da ima zaposlene vse kapacitete, še več, Steklarna Hrastnik bi danes na vseh treh programih lahko prodala bistveno več, kot ima možnosti. Zato so naporji usmerjeni predvsem v zagotavljanje dovolj velikih proizvodnih kapacitet, ki bodo omogočile v celoti izkoristiti tudi ostalo, danes

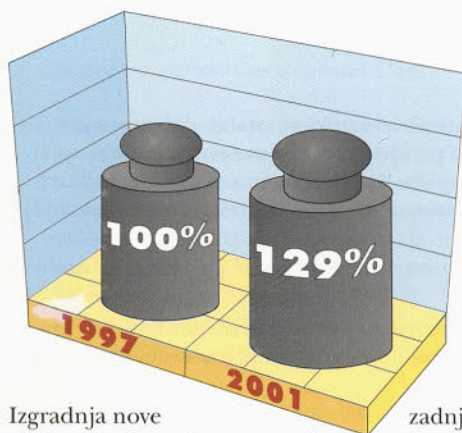
Bruto dodana vrednost v %

Število zaposlenih v %

Proizvodnja v tonah na leto v %

Izgradnja nove proizvodne kapacitete s tremi IS proizvodnimi linijami bo omogočila Steklarni Hrastnik povečano proizvodnjo in prodajo v tem programu za približno 20 ton steklenih izdelkov na dan, s čimer bi v največji možni meri le zadostili trenutna pričakovanja današnjih obstoječih kupcev Steklarne Hrastnik. Žal večje kapacitete na tej lokaciji v Hrastniku ni moč zgraditi zaradi omejenih prostorskih možnosti. Z novo pečjo bomo bistveno povečali produktivnost v profitnem centru embalažno steklo, saj bodo na novo peč instalirane obstoječa IS-2 proizvodna linija, obstoječa IS-3 proizvodna linija ter nova 8 sekcijka IS-I proizvodna linija, kot nadomestilo obstoječe IS-5 linije.

Zaradi potreb trga resno razmišljamo tudi o instalaciji barvne celice na enega od fedrov - dodajalcev kapelj, kar bi bistveno povečalo prodajne možnosti Steklarne Hrastnik tudi na programu, ki ga danes ne nudimo tržišču, to je posebna embalaža v barvnem steklu. V ta namen bomo opravili v mesecu septembru obisk dveh zahodnonemških steklarn, ki proizvodnjo barvne embalaže obvladujeta že v tem trenutku.

Ta investicija v novo peč, novo proizvodno linijo in barvno celico predstavlja največji finančni zalogaj v naslednjih petih letih in se giblje po naših ocenah med 10 in 15 mio DEM. Vir financiranja investicije je v tem trenutku še popolnoma neznan, dejstvo pa je, da je Steklarna Hrastnik v tem trenutku že močno zadolžena, saj smo morali v letošnjem in lanskem letu investirati v obnovo obstoječih proizvodnih linij na G in H kadni peči ter v celoti obnoviti obe omenjeni peči, za kar smo potrebovali v dobrem letu dni 9 mio DEM, obenem pa smo izgubili 4 mio DEM prihodka zaradi izpada proizvodnje v času generalnega remonta obeh peči in proizvodnih linij.

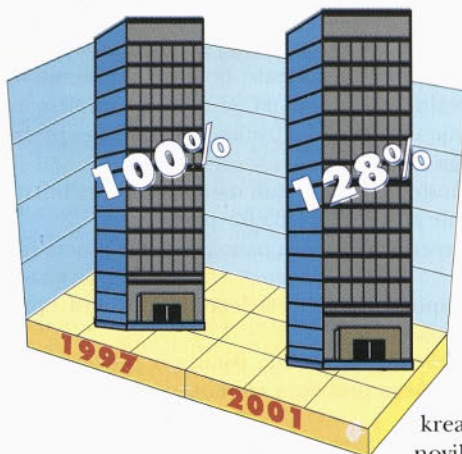
Zapiranje finančne konstrukcije za novo investicijo bo zato predstavljalo za upravo najresnejši in najtežji problem v naslednjem petletnem obdobju, ki ga pa moramo na vsak način razrešiti in najti rešitev, kajti brez te investicije si perspektive našega podjetja ne znam predstavljati. Podobni problemi kot v programu embalažnega stekla se pojavljajo tudi v programu gostinskega stekla. Napori komercialnega sektorja v zadnjem obdobju so obrodili sadove in kljub dinamični rasti proizvodnih kapacitet v tem programu, danes primanjkuje steklenih izdelkov, oziroma so prodajne možnosti večje kot proizvodne kapacitete.

I kadna peč je bila v času Jugoslavije zgrajena za proizvodnjo kelihov za potrebe jugoslovskega trga. Žal ta projekt ni nikoli dal pričakovanih rezultatov, zato smo pred leti opremo prodali, peč pa ugasnili. S politiko aktivnega trženja smo postopoma pridobivali naročila v programu prešanega stekla v takem obsegu, da smo omenjeno peč ponovno aktivirali in do današnjega dne našli delo za vse tri proizvodne linije, ki so v tem trenutku instalirane na tej peči.

Kapaciteta peči je žal znatno premajhna za normalno obratovanje vseh treh linij. Upoštevati je potrebno maksimalno kapaciteto peči, torej lahko proizvodne linije dnevno odzamejo le do 30 ton steklene mase.

S postavitvijo nove B kadne peči za potrebe embalažnega stekla in selitvijo IS proizvodnih linij iz obstoječe H kadne peči na novo lokacijo, se nam tako sprostijo nove kapacitete za potrebe gostinskega stekla na, v letošnjem letu generalno obnovljeni H kadni peči. S tem bi vsem trem prešam,

Rast podjetja v %

ki so danes locirane na I kadni

peči, omogočili povsem normalno in optimalno proizvodnjo, kar pomeni, da bi lahko ob bolj produktivnem delu proizvedli do 10 ton več steklenih izdelkov na dan. Bistveno bi torej povečali produktivnost tudi v tem profitnem centru, kar bi v veliki meri imelo pozitiven učinek na poslovanje podjetja in kar je tudi pomembno, v večjem obsegu bi lahko zadovoljili potrebe naših kupcev.

Izgradnja B kadne peči sovpada s koncem kampanje I kadne peči. To pomeni, da bi v celoti izkoristili in amortizirali I kadno peč. Na nivoju podjetja bomo bistveno povečali produktivnost, število proizvodnih linij bo ostalo nespremenjeno, fiksni stroški se ne bodo povečali, povečali se bodo le variabilni stroški, ki pa ne presegajo nivoja 30% vseh stroškov celotnega podjetja. Skupno bi povečali proizvodnjo in prodajo za okoli 30 ton steklenih izdelkov na dan, kar pomeni povečanje proizvodnje in prodaje na letnem nivoju za okoli 10.000 ton steklenih izdelkov.

Vzporedno z omenjenimi selitvami proizvodnih linij v PC gostinsko steklo bomo morali posodobiti tudi proizvodne linije. Zato nameravamo v tem obdobju investirati v novo hidravlično in fleksibilno stiskalnico, obnoviti obe stiskalnici, ki omogočata proizvodnjo steklenih izdelkov z večdelnimi modeli, instalirati linijo za toplotno poliranje steklenih izdelkov ter instalirati linijo za hladno rezanje pihanih kozarcev.

Nivo tehnološke opremljenosti Steklarne Hrastnik danes že predstavlja oviro pri razvoju novih izdelkov za trg, zato bo potrebno vzporedno z izgradnjo novih kapacitet poiskati denar tudi za tehnološko ohnovo proizvodnih linij. Steklarna danes velja na evropskem trgu za dobavitelja tehnološko zahtevnih maloserijskih steklenih izdelkov, kar pa bomo morali ostati z ozirom na prostorske pogoje in razpoložljive kapacitete tudi v bodoče. Zahteve trga se dnevno spreminjajo,

tehnološka zahtevnost izdelkov narašča in če bomo hoteli iti v korak s pričakovanji naših kupcev, se bomo morali zato posodabljeti tudi na področju strojne opreme.

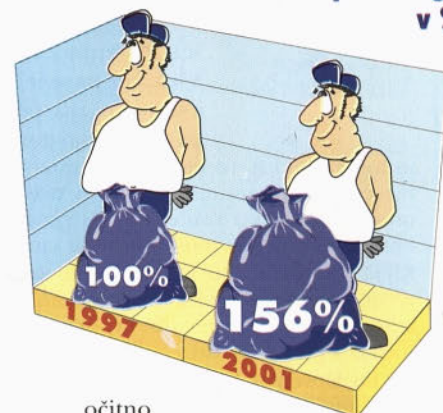
Tako opredeljena razvojna politika podjetja zahteva visok kreativni nivo na področju razvoja novih izdelkov, kajti le ti prinašajo povečano bruto dodano vrednost

kot vir za pokrivanje stroškov, ki v državi Sloveniji zaradi prisotne makro ekonomske politike dnevno rastejo, obenem pa tudi zagotavljajo doseganje rezultatov, ki omogočajo razvoj podjetja in izpolnjujejo pričakovanja naših lastnikov.

V kolikor bomo hoteli slediti omenjeni razvojni politiki, bomo morali aktivirati vse svoje intelektualne in inovativne sposobnosti, pa ne le v proizvodnji, prodaji in oblikovanju, temveč tudi na vseh drugih področjih. Inovativnost nas vseh bo zato postala ena od pomembnih kvalitete, ki nam bo v največji možni meri zagotavljala eksistenco, napredovanje in tudi možnost pridobivanja boljšega plačila za naše delo.

V programskem smislu smo našli

Prihodek na zaposlenega v %

očitno pravo tržno nišo, ki jo velja razvijati, to nam priznavajo tudi naši partnerji, naši kupci. Ta programska preorientacija ni sledila na podlagi študij in analiz, ki so nam jih izdelali domači ali tuji strokovnjaki, tudi osvojena tehnologija oziroma proizvodnja ni sad naporov tujega know howa, ampak je rezultat našega trdega in inovativnega dela. S tem smo dokazali domačemu in tujemu okolju, da smo vredni zaupanja kot partnerji, dobavitelji in kupci in da je smiselno vložiti v razvoj tovrstnega proizvodnega programa sredstva v predvideni višini.

Steklarna Hrastnik se danes torej nahaja v situaciji, ko nujno rabi svež kapital za razvoj in nakup tehnologije. Imamo program, ki se dobro trži, daje pričakovane rezultate, predvsem pa je to program, ki se prodaja najkvalitetnejšim kupcem z denarjem širom Evrope, severne Amerike in Japonske. Prepričan sem, da nam bo tudi v naslednjem petletnem obdobju uspelo v celoti uresničiti zastavljeno razvojno politiko podjetja, ki jo je nenazadnje podprl na l. seji tudi nadzorni svet.

Stojan Binder

Izhodišča za priprave na steklarski praznik DAN STEKLA IN SVETLOBE '97

Gospodarski komentarji v različnih strokovnih publikacijah in medijih (radio, TV) so si edini vsaj v eni oceni: izvozniki so vitalni del slovenskega gospodarstva. Posebna - slovenska gospodarska politika pa je do njih neprijazna in jim le omogoča golo preživetje. Ob tem seveda bodejo v oči mnogi posebni položaji - npr. bank, ki se odlikujejo z veliko finančno uspešnostjo (le-ta seveda močno vpliva na stroškovno sestavo izvoznikov). Vprašamo se lahko, ali ti sektorji lahko konkurenčno nastopijo na tujih trgih? Žal ne. Prav tako izstopa predvideno rekordno povečanje državnega proračuna in nepripravljenost vlade za njegovo zmanjšanje.

Smo torej izvozniki sprejeli filozofijo preživetja? Ali ni v nas nič več ambicij in samo čakamo na odrešitelja, ki pa noče in noče priti.

V Steklarni Hrastnik se s to filozofijo ne strinjamo. Povprašali smo tudi direktorje nekaterih pomembnih izvoznih firm iz različnih branž in krajev v državi in sicer: Kako ocenjujete makroekonomske pogoje, v katerih posluje vaše podjetje in kako ocenjujete trenutna prizadevanja vlade za njihovo izboljšanje?

Delo vlade v zadnjih letih vsekakor lahko ocenjujem samo z vidika gospodarstvenika, ki se za politične zdrahe v slovenskem prostoru ne zanima in in se nanje ne razume. Svetlo točko slovenske politične dejavnosti predstavlja pridruženo članstvo EGS, ki na gospodarskem področju premešča Slovenijo z Balkana v Evropo.

Vsekakor pa se je in se še vlada preveč ukvarja s seboj, oz. išče politično ravnotežje, ob strani pa se kopičijo gospodarski problemi, predvsem v

industriji, za katero menim, da nima več nobenih bistvenih notranjih rezerv. Vse pogostejši glasovi o uvedbi "gospodarskega tolarja" ne morejo biti prava rešitev, saj z državnimi intervencijami lahko samo omilimo stanje, ne moremo pa ga sanirati.

Ključ do rešitve, ne vlada morala iskati v že izpetih frazah, kot so vrednost tolarja, višina obrestnih mer, javna poraba, državna administracija, davčni sistem, obremenitve na plače, draga energija, sociala v podjetjih, itd.

Če bo Slovenija hotela postati enakopravna članica EGS, bo morala imeti tudi konkurenčno gospodarstvo. Da pa to lahko postanemo, je nujno potrebno poseči na našeta področja, ki so zaenkrat še nerešena in nas iz leta v leto delajo manj konkurenčne.

V TKI Hrastnik so se nam pogoji gospodarjenja od leta 1991 do 1997 poslabšali za najmanj 30%. Samo v prvi polovici leta 1997 smo izgubili zaradi podražitev energije in negativnih tečajnih razlik več kot en milijon DEM, da o obrestih niti ne govorim.

Upam, da bo vlada končno spregledala in doumela, da ta država potrebuje gospodarstvo in bo zato ustvarila pogoje, da se bo le-to lahko enakopravno kosalo s konkurenco.

Direktor TKI Hrastnik
Branko Majes

Z ozirom na dejstvo, da je MURA d.d. pretežni izvoznik in ustvarja letno približno 100 mio DEM presežka izvoza nad uvozom, so posledice tečajne politike v zadnjih treh letih za naše podjetje katastrofalne. Zaradi razkoraka med rastjo inflacije in tečaja se iz podjetja odliva ogromni del dohodka, predvsem k uvozno usmerjenemu gospodarstvu. Te probleme poslovanja dodatno obremenjujejo še visoki davki in prispevki na osebne dohodke, ki v podjetju z 6200 zaposlenimi pomenijo izredno visoko obremenitev in padec konkurenčnosti na svetovnih, predvsem pa evropskih tržiščih, kamor je naše podjetje usmerjeno s približno 90 odstotki proizvodnih kapacitet. V izredno močni konkurenci na svetovnih trgih je v takih pogojih težko poslovati in ni pretirana naša ocena, da so pogoji poslovanja za izvozno naravnano gospodarstvo uničujoči.

Kljub večkratnim stikom, pozivom in opozorilom vladi, da naj ukrepa v smislu krepitve konkurenčne sposobnosti slovenskega izvoznega gospodarstva, ni bilo pomembnih ukrepov. Razbremenitev gospodarstva in sprememba tečaja v zadnjem mesecu so tako minimalne spremembe, da nimajo vpliva na pogoje poslovanja. S tem seveda ne želim reči, da vlada, predvsem pa predsednik in gospodarski del vlade, niso pokazali razumevanja za ta problem, vendar pomembnejših premikov v smeri krepitve konkurenčne sposobnosti izvoznikov, do danes ni.

Predsednik uprave MURA d.d.
Božo Kuharič

V odgovoru na vaše vprašanje moramo najprej jasno ugotoviti, da je na makroekonomskem področju osnovni model upravljanja slovenskega gospodarstva še vedno ortodoksno monetarističen. Posledica tega je skrajno problematično razmerje med monetarnimi in razvojnimi cilji in kaj lahko se zgodi, da bomo na monetar nem področju sicer zadostili potrebam Maastrichta, vendar za ceno uničenja najvitalnejšega, izvoznega dela gospodarstva, ki mu ob trdnih domačih okvirih (tečaj) in nenasitnih oblikah vseh vrst domače porabe zmanjkuje sape, ne le za razvoj, temveč že za preživetje.

Tudi pravkar sprejeti proračun brez doseganja načrtovane 4% rasti družbenega proizvoda (trenutno je ta rast polovico manjša) in bolečih "posegov" v obstoječe socialne transferje ne bo niti razvojni niti varčevalni. Del vlade (zlasti MGD) se sicer zaveda položaja, v katerem se nahaja realni sektor, žal pa za izvajanje sprejete industrijske politike očitno (še) nima realnih vzvodov. In to ob dejstvu, da industrija ustvari preko tretjine družbenega proizvoda in da je nanjo posredno ali neposredno vezanega preko 50% storitvenega sektorja.

Da se pogoji poslovanja slovenske industrije resnično še naprej gastruje, kaže tudi njena agregatna bilanca uspeha za leto 1996. V primerjavi z letom poprej so se neto izgube slovenskega gospodarstva povečale z 24 mia SIT na 62 mia SIT.

Slovenska lesna industrija je kot delovno intenzivna in izrazito izvozno usmerjena panoga s 6,3 mia neto izgube po tem kriteriju na zavidljivem drugem mestu.

Javor je kot največje slovensko izvozno podjetje v letu 1996 razpolovil izgubo iz leta 1995, trendi poslovanja pa so tudi v tem letu kljub omenjenim pogojem poslovanja izrazito pozitivni (zlasti rast prihodkov).

V ocenjevanju naših srednjeročnih in dolgoročnih razvojnih možnosti pa seveda ostajamo pri temeljni ugotovitvi, ki velja za vso izvozno industrijo (ta posluje v pravem konkurenčnem okolju): brez osnovnega preboja v ekonomski politiki države zelenega (in potrebnega) razvoja ne bo mogoče dosegati.

Predsednik uprave JA VOR Pivka,
Peter Tomšič

Okolje, v katerem poslujemo, že nekaj zadnjih let ni naklonjeno izvoznikom, med katere se z 80% prihodkov doseženih na tujih trgih, uvrščamo tudi mi.

Teškoče poslovanje otežujejo predvsem podcenjeni devizni tečaji ter visoke davčne in socialne obremenitve. Gospodarska politika v Sloveniji, katere prihodnost je v razvoju sodobne inovativne industrije, ki bo lahko konkurirala

na svetovnem trgu, dejansko onemogoča razvoj in krepitev te panoge in znotraj nje predvsem delovno intenzivnih izvoznikov. Prav ta podjetja zaposlujejo velik del aktivnega prebivalstva in so se že v preteklosti najbolj približala podjetjem v razvitih državah. Na drugi strani se krepi porabniška sfera, tako s pospeševanjem uvoza zaradi precejšenosti tolarja kot povečevanjem javne porabe. Povečujejo se investicije v negospodarstvu, medtem ko tehnična opremljenost proizvodne sfere, temelja vsake sodobne gospodarske družbe, nazaduje, saj sredstva, ki gospodarstvu ostajajo, ne zadoščajo za večje investicije. Zaradi visoke cene najetega kapitala, pa se tudi sicer dobre investicijske zamisli ne realizirajo, saj je poslovni rizik previsok.

Pretežni del letošnjega leta se je politika ukvarjala s proračunom. Prepozno sprejet proračun pa bo upočasnil nujne projekte, predvsem na področju pospeševanja razvoja gospodarstva in sanacije infrastrukture. Ukrepi na področju zaposlovanja, ki se pripravljajo, bodo pozitivno vplivali na omejevanje sive ekonomije, kar bi se moralo odraziti na zniževanju davčnih obremenitev zaradi njihove porazdelitve na širši krog prebivalstva. Zelo zahtevna naloga, s katero naj bi se spopadli jeseni, bo pokojninska reforma. Nedorečenaje še vedno uvedba davka na dodano vrednost, ki bo za slovensko gospodarstvo novost, na katero bi se morali bolj pripraviti, če ne želimo podobnih zapletov, do katerih je prišlo v nekaterih podjetjih zaradi nepripravljenosti na spremembo carinske zakonodaje.

Če povzamem povedano, po dosedanjih izkušnjah in na osnovi sprejetih vladnih ukrepov tudi v prihodnje ne pričakujemo izboljšanja pogojev poslovanja. Z vključitvijo v Evropo pa se bodo pogoji poslovanja poslabšali tudi za podjetja, ki tržijo predvsem na slovenskem trgu in so že nekaj let zaradi tega v boljšem položaju.

Generalni direktor ETI d.d.
Jože Smrkolj

Zaradi visokega odstotka izvoza na sploh (več kot 90% proizvodnje) s posebnim poudarkom na dolarska področja, ob istočasni pretežni odvisnosti od vpliva domače inflacije na stroške proizvodnje, je Steklarna Rogaška izjemno občutljiva na neusklajeno gibanje inflacije in tečajev drugih denarnih enot. Zato je odsotnost sistemskih ukrepov Vlade za zaščito domačih neto izvoznikov kot blažilcev trde politike Banke Slovenije pri ohranjanju vrednosti nacionalne denarne enote, lahko usodna pri ohranjanju njihove konkurenčne in reproduktivne sposobnosti.

V Steklarni Rogaška sicer ocenjujemo, da bomo do konca leta 1997 z izrednimi sanacijskimi ukrepi in posodobitvami uspeli doseči stopnjo produktivnosti, ki bo tudi pri sedanjem tečaju DEM zagotavljala dobiček. To nam bo v veliki meri omogočila tudi več kot 20% rast USD proti DEM, vendar ostaja odprto vprašanje pokrivanja akumulirane izgube iz preteklosti.

Ocenjujem, da je Vlada odločno premalo naredila pri izvajanju vzporednih ukrepov zaščite industrije pri sanaciji bank. Tako so banke, ki v projekt sanacije niso bile vključene, gradile svoj profit z visokimi obrestnimi merami in prometnimi provizijami, ki so jih kot nekakšno vodilo uporabljale banke v sanaciji. Pričakujem, da se bo sedaj, ko je sanacija končana, vzpostavil kolikor toliko normalen trg kapitala.

Ocenjujem, da so sedanja prizadevanja Vlade za izboljšanje pogojev poslovanja pravilno naravnana in da bodo že v kratkem dala pozitivne rezultate. Predvsem pričakujem pozitivne makroekonomske učinke pri uveljavljanju aktivne politike zaposlovanja z učinkom zmanjšanja pritiskov na povečanje plač. Od Vlade pričakujem, da bo v najkrajšem času zaključila proces lastninskega preoblikovanja in se posvetila ustvarjanju kvalitetnih in stabilnih globalnih pogojev poslovanja.

Predsednik nove uprave Steklarna Rogaška d.d.
Davorin Škrinjarič

Signali iz velikega števila predvsem industrijskih podjetij nas v tem času lahko resnično zaskrbijo. Kljub temu, da so zaenkrat makroekonomske trendi na prvi pogled še kolikor toliko zadovoljivi, je vse preveč podjetij v položaju, ko ne vedo več, kaj naj še store, da bi ohranila programe in delovna mesta. Predvsem se pogloblja finančna kriza. Samo v juliju je šlo v stečaj že 22 podjetij s prek 1.500 zaposlenimi.

Če bi makroekonomske pogoje poslovanja presojali s stališča trenutnih splošno znanih podatkov pa je podoba naslednja: proizvodnja se je v I polletju v Sloveniji povečala za 1%, v pridelovalnih dejavnostih za 1,6%. Tako imenovani kazalec zaupanja predelovalne industrije je vse do avgusta kazal negativne usmeritve. Inflacija je julija znašala 9,4%, če smo jo merili s cenami na drobno oz. 8,1% merjeno s cenami življenskih potrebščin. Število zaposlenih v Sloveniji v prvih šestih mesecih zaostaja za 0,2% za lanskim v tem času, število brezposelnih pa je večje za 3,1%. V Sloveniji je ta hip 122.613 brezposelnih. Njihova socialna varnost je večinoma najbolj ogrožena. V GZS mislimo, da bi morali dati tistim, ki uspejo ohraniti delovna mesta ali jih celo na novo odpreti - resnično vse priznanje. Plače so se pod vplivom politike plač ter demonstracijskih učinkov, ki jih je žal vse preveč, v povprečju realno povečale za okoli 5% glede na lansko prvo polletje. Izvoz. Izvoz v dolarjih nazaduje (0,8% v šestih mesecih), uvoz je bil večji 7,3%. V teh številkah pomembno vlogo v ozadju odigravajo tečajna gibanja. Obrestne mere ostajajo na visoki ravni prek 20%. V GZS ocenjujemo, da je predlog državnega proračuna, ki v tem polletnem času precej buri duhove, izrazito porabniško in preporazporeditveno naravnano. Tako ta, kot drugi vidiki porabe, vzbujajo pri delu javnosti lažne iluzije, kot da smo gospodarsko bogati in si lahko privoščimo naenkrat precej več od tistega, kar dejansko omogoča naš dokaj kritičen gospodarski trenutek, ki ne daje veliko možnosti za razvoj podjetij in investiranje v nova delovna mesta. Gospodarstveniki in tisti, ki bolj poglobljeno razmišljamo o dejanskem položaju gospodarstva naše države, smo zaskrbljeni nad tem, kakšni so lahko rezultati "prizadevanj" Vlade in Parlamenta za izboljšanje gospodarskih razmer, še posebej če sledimo temu, kar se dogaja izven t.i. "čistih" gospodarskih resorjev.

Generalna sekretarka GZ Slovenije
Francka Gabron

Steklarna Hrastnik je izjemno občutljiva na gospodarsko politiko, ki jo izvaja vlada RS. Smo delovno intenzivno in izvozno usmerjeno podjetje, zato je usklajenost monetarne fiskalne in dohodkovne politike eksistenčnega pomena za naše podjetje. Zadnjih nekaj let opažamo permaentno slabšanje pogojev poslovanja Steklarne, na kar vseskozi opozarjamo tudi vlado in pristojna ministrstva.

Ocenjujemo, da se vlada v pretežni meri ukvarja predvsem sama s seboj in političnimi vprašanji, v vsem tem času pa industrija in celotno slovensko gospodarstvo izjemno izgublja. Slabša se nam konkurenčna sposobnost, zmanjkuje pa nam tudi denarja nujno potrebnega za nadaljni razvoj. Visoka inflacija, apreciacija SIT-a, nenormalna rast osebne in družbene porabe in znatno previsoka cena denarja so tisti razlogi, zaradi katerih je danes velik del slovenskega izvoznega gospodarstva in s tem tudi Steklarne Hrastnik popolno obubožano in eksistenčno ogroženo.

Stojan Binder

Razmišljanja in ocene direktorjev nekaterih velikih izvoznih firm so podlaga za pripravo odmevnega srečanja izvoznikov ob priliki steklarskega praznika septembra v Hrastniku.

Bivši vidni sodelavci Steklarne Hrastnik STANE KIRN

Gospod Stane Kirn je načelnik upravne enote v občini Hrastnik. Bil je tudi predsednik izvršnega sveta in malokdo ve, da je bila njegova prva zaposlitev v hrastniški steklarni in v tem kolektivu je preživel četrto stoletje.

Kako se spominjate svojih prvih začetkov dela?

Prvega septembra bo minilo 42 let, ko sem prvič prestopil prag hrastniške Steklarne in začel kot strgarski vajenec. Doma smo bili štirje otroci in oče je rekel, da nas bo vse spravil do poklica in nam tako namenil doto. Steklarna je bila takrat popolnoma drugačna kot jo poznamo danes. V tistih 50 in 60 letih so tovarno tehnološko posodabljali, razvoj steklarstva je šel s hitrim tempom naprej, slediti smo morali razvoju in različne okoliščine so botrovale tudi mojemu osebnostnemu razvoju.

Po letih sicer še mlad, vendar s poklicnimi izkušnjami sem prišel do konstruktorja, ob strokovni pomoči starejših in izkušenih sodelavcev smo skupaj kovali načrte in jih preizkušali v praksi, kajti literature je bilo na razpolago zelo malo. Vleklo me je področje predelave in izdelave stekla, kako iz steklene mase narediti izdelke v ročni, polavtomatski in avtomatski proizvodnji. Ta izziv se mi je ponudil kot tehnologu po letu 1963.

Vaše delo v Steklarni Hrastnik je bilo povezano tudi s prelomnimi dogajanjmi, tudi z začetkom avtomatizacije. Kako ste to dobo doživljali vi sebnou?

Na avtomatizacijo so mnogi takrat zaposleni gledali kot na odrešitev. Prevladovalo je prepričanje, da ne bo potrebno več delati, saj bodo namesto delavca delali avtomati. V praksi pa se je kazalo, in potrjevalo prepričanje, da več je bilo strokovno vložena dela, boljše delajo avtomatski stroji. Vsi skupaj smo bili samouki in ker sem po naravi človek, ki zlepa ne odneha, sem iskal in brskal po literaturi, ki jo je bilo v tistem času malo na voljo, posluževal sem se praktičnih izsledkov, ki smo jih skupaj s sodelavci izvedli ob tekoči proizvodnji. Seveda brez pomoči in pripravljenosti strugarjev, cizelerjev in orodjarjev tega ne bi mogli. Doseženi rezultati so bili v mojih očeh plod skupnega dela. Resda pa vse ni šlo gladko.

V pogovoru z Dragom Kozoletom v eni od prejšnjih števil Steklarja je bilo podano njegovo gledanje na pomembna šestdeseta in sedemdeseta leta Steklarne Hrastnik. Želeli bi slišati tudi vaše mnenje o tem obdobju?

Vsak gleda na svoje delo s svojimi očmi in mu je to tudi kriterij za razmišljanje. Ne dvomim, da smo bili vsak po svoje predani temu kolektivu in zato je moja ocena meni lastna. Prepričan sem, da smo šli v to obdobje premalo pripravljeni, učili smo se na praktičnih izkušnjah, resnica je, da eden sam ne more veliko narediti. Če je pripravljenost, kolegialnost med sodelavci, če lahko pove vsak svoje in se prilagodi upoštevajo, potem so rezultati dela na dlani. Že takrat je steklarna praznovala častljivo 100. obletnico obstoja. Žal so bila naša razmišljanja takšna, da se nismo mogli ločiti od starih navad. Vse kar je bilo novega, je bilo večkrat dvomljivo. Velikokrat bi rajši hodil po stari poti kot da bi dali podporo sodobnejši organiziranosti, z lastno začrtano vizijo, ne pa samo s povzemanjem in posnemanjem drugih. Tu mislim na lasten tehnološki razvoj, kakor tudi na razvoj oblikovanja, ki je za Steklarno zelo pomemben, mora pa biti lasten in specifičen strukturi proizvodnje, za katero se je podjetje zavestno odločilo.

Bili ste tudi direktor TOZD-a proizvodnje razsvetljavnih teles? Kaj menite o tem obdobju?

"En mandat od leta 1974 do 1978 sem bil direktor tozd-a. Skoraj mi je žal, da sem zapustil ta delovni kolektiv, kajti v tovarni se je veliko dogajalo, veliko je bilo srečnih naključij, veselja, spoznali smo en drugega, ampak nove delovne priložnosti so bile zame spet nov izziv.

V občini Hrastnik se je ustanovila Poslovna skupnost Hrastnik-Jugometal, ki je bila dobro zamišljena, ampak kasneje je prišlo do prevlade osebnih in vodstvenih interesov. Bil sem še zaposlen v Steklarni Hrastnik in v letih 1978 in 1979 delal v tej skupnosti skupaj z drugimi strokovnja-

ki iz hrastniških podjetij. Kasneje se je skupnost razformirala, bila pa je zame delovna izkušnja več v življenju.

Kako je prišlo do vašega odhoda iz Steklarne?

V občinski upravi so potrebovali nove ljudi z ustrezno izobrazbo in tako sem pristal v sferi gospodarstva. Priznati moram, da se mi včasih toži po delu v steklarni ampak tudi dela v občinski upravi in zdaj v upravni enoti sem se lotil temeljito. Če se ozrem na prehojeno delo na tem področju, z velikim zadovoljstvom ugotavljam, da smo skupaj s predhodniki (z župani in ostali sodelavci) in z zbranim denarjem občinskih samoprispevkov v Hrastniku veliko zgradili in naredili za mladi rod, za srednjo in starejšo generacijo.

Vaše gledanje na steklarno danes - s poudarkom na vpetost v kraj in občino?

Danes ima ta delniška družba svojo razvojno vizijo, menagementski način vodenja in še vedno

dno rad slišim kaj prijetnega iz tega kolektiva. Resda je bilo v preteklosti zaposlenih dosti več delavcev kot jih je danes. Prav bi bilo, če bi človek, delavec, še vedno ostal človek s svojim znanjem, sposobnostmi in veščinami, ki se mu tudi priznavajo. Velikokrat pa vse gledamo samo skozi ekonomsko ogledalo in zanemarjamo delavce, ki prihajajo na delo tudi včasih s skrbmi in stiskami za preživetje.

Ob koncu pogovora mi je sogovornik omenil, da zelo rad zahaja v hribe, da mu je najlepše na Kopitniku, kjer je pred več kot 20 leti začel graditi počitniško hišico in jo še vedno dograjuje. Tam si najde mir, počitek, si nabere nove ideje za jutrišnji dan. Sicer pa se Staneta Kirna dobro spominjam, ko sem ga videla prvič. Bilo je poletje, pred 30 leti, ko je z belim princem in družino prišel stanovat na Dol pri Hrastniku in tej krajevni skupnosti ostaja zvest še danes.

Vojka Povše Krasni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, omice in sestre

KRISTINE ZALETEL

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste nam izrazili ustno ali pisno sožalje, darovali cvetje in sveče ter drago mamo pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi govorniku ter pevcom in godbi za izvajanje žalostinke. Vsem iskrena hvala!

Žalujoče hčerke - Lidija, Krista in Marinka z družinami.

DOPUSTNIŠKI POZDRAV

Yes! Pa je prišel! Čas dopusta! Uau!

Ko v prvih dneh avgusta pišem tale članek o dopustu, se potim v vroči pisarni in sem v mislih že pri svojih prostih dneh, saj mi do njih manjka le še nekaj ur. Vsi drug za drugim počasi skačemo v ta najlepši in najtežje pričakovani del leta. Skušamo ga preživeti tako, kot nam najbolj ustreza, malo pa je potrebno pomisliti tudi na žep, ki je na razpolago, da nam vrnitev domov ne povzroči kakšnega nepotrebnega glavobola. Morda bodo izkušnje sodelavcev premamile koga že letos ali pa jih uporabite kot napotek za načrtovanje dopusta v prihodnjem letu.

Avgust ŽIBERT, ključavničar

Letovali smo v prikolicci Steklarne Hrastnik v Valkaneli. Za dopust v tej obliki smo se odločili iz večih razlogov: radi kampiramo, omogočene je več svobode razporeda dneva: po lastnem bioritmu in okusu vstajaš, greš spat, ješ, se praktično oblačiš... Tovrstna oblika letovanja je tudi primerna našim plačam (sindikata omogoča plačilo na šest obrokov, artikle, ki so na hrvaškem dražji, si pač pripelješ s seboj). Zdi se mi tudi, da je klima v

hrvaškem Primorju popolnoma drugačna in nam vsem ustreza. Človek dobi resnično občutek, da je na morju, da je zamenjal okolje, čeprav so letovalci večinoma Slovenci.

Uživali smo v miru in tišini pod borovci pred prikolicco, se sprehaljali, se naučili svežega morskega zraka in se spočili.

S takšno obliko letovanja so zadovoljni mnogi naši delavci, kar se vidi po velikem povpraševanju po prikolicah vsako sezono. Komisija, ki o tem odloča, ima vedno zelo težko delo, ker mora izločiti več kot 2/3 prosilcev. Zato bi bilo pametno razmisliti o nakupu dodatnih prikolic in zadovoljiti večji krog delavcev.

Uroš DRAGAN, strojnik

Prvi del dopusta sem preživel precej delovno in sem v glavnem pomagal pri delu na domači kmetiji. Za konec dopusta pa smo se skupaj s še tremi kolegi odločili, da se podamo na najvišji vrh Evrope Mont Blanc. Gore so se mi že pred nekaj leti prirasle k srcu, ven da doslej višje kot na Triglavu še nisem bil. Zato je bil ta vzpon zame prvi podvig.

S polnim avtomobilom nahrbtnikov smo krenili zvečer, se peljali preko Italije po dolini Aoste proti Franciji, pod predorom Mont Blanca in drugo polovico noči pretaborili v Chamonixu. Naslednje jutro smo se odpravili do Le Fayetta, kjer je možno, da se s posebnim vlakom odpelješ do nadmorske višine 2.300 metrov. Od tu naprej pa se prične prava tura, na kateri nas je spremljalo plezanje nad prepadnimi previsi, hoja po snegu in ledu. Vreme je bilo enkratno, poznavalci pravijo, da lepšega v letošnji sezoni sploh še ni bilo, kljub temu nas je pošteno prezeblo in napihalo, saj je pri temperaturi okrog -20 stopinj celzija še fotoaparata prenehal delati. Ves čas smo kristalno jasno videli naš cilj - vrh gore. Prvi dan smo se povzpeli na 4.300 metrov do bivaka, kjer smo prenočili. Naslednjega dne pa smo se odpravili proti vrhu. Zadnjih 500 metrov nam je zaradi višinske razlike in naše neaklimatiziranosti nanj povzročalo več težav, kot ves preostali del poti. Pomikali smo se po korakih, nato se enostavno nismo mogli več premakniti. Kljub temu nam je po dobrih štirih urah uspelo priti do vrha, na katerem razen snega in ledu ni ničesar. Pa vendar smo bili kljub prestanemu naporu, zaradi katerega se skoraj nismo mogli več premikati, nepopisno srečni in ponosni sami nase, da mu je uspelo premagati nekaj, kar ne uspe prav vsakemu. Po nekaj dneh pa sem se, da ne bi prekinil vsakoletne tradicije, povzpel še na Triglav.

Hasnija HRSTIČ, pregledalka stekla

Dopust sem preživela v rodni Bosni. 12 dni sem bila na obisku pri pri svojih in moževih starših, obiskali smo tudi nekaj sorodnikov. Čeprav to ni moj rojstni kraj, ker sta bili obe družini iz njega izseljeni, me veseli, da sem se po dolgem času srečala z najbližjimi.

Tu imata družini le streho nad glavo, ni pa zemlje, kot smo jo imeli prej. Zato smo v glavnem počivali se pogovorili, malo smo pekli v naravi in se povesečili.

Pavel ZAKONJŠEK, strojnik

Skupaj z dekletom in še nekaj prijatelji sem preživel dopust v apartmaju v Medulinu pri Puli. Edino, kar me je motilo, je gneča na cesti. Cene so v povprečju približno takšne kot pri nas. Vreme je bilo lepo, malo rosice nas je le prijetno osvežilo.

Dogajanj je v tem delu Hrvaške res veliko, tako da lahko izbiraš, kje se boš zabaval. Dneve smo preživeli ob vodi, se kopali, sončili in igrali odbojko.... Zvečer pa smo

hodili na večerje, v disko, lunapark... Nočno življenje je tu res pestro.

Alenka KUCHAR, vodja finančne službe

Letos smo dopust ponovno preživeli v Rabcu. Odločili smo se za 14-dnevni aranžma v hotelu Castor. Sobe so lepe, nudijo vse udobje od hladilnika, telefona, televizije, balkona. Osebjem je prijazno, hrano pa nudijo na samopostrežen način, ki zadovolji sleherni okus in potrebe. Poleg hotela sta tudi dva bazena. Najbolj mi

je všeč, ker je tu izredno lepo poskrbljeno tudi za zabavo otrok. Vsak dan so lahko dve uri preživeli v "mini klubu", kjer poklicna animatorja poskrbita, da jim ni dolgčas nabirajo kamenčke, storže, jih barvajo, igrajo mini golf, pikado, uživajo v tomboli...

Pa tudi za odrasle je lepo poskrbljeno. Zjutraj in zvečer se je možno tudi "razmigati" z enourno aerobiko, ki jo vodi profesionalc. Tudi na hotelski terasi se vedno dogaja nekaj novega, poleg plesa še veliko iger, v katerih sodelujejo vsi. Za zaključek pripravijo še posebno zabavo - osebjem hotela na posebni leseni ladji pripelje z ogromno lučkami okrašeno veliko torto, ki jo nato razrežejo in razdelijo gostom. Vse skupaj popestri primerna glasbena spremljava. Skratka, znajo poskrbeti, da sleherni gost najde nekaj zase.

Ker je glede na precej zaprt prostor gostov precej, pa je potrebno poskrbeti za ustrezne kotiček na plaži že zjutraj. To je tudi edina "slabost" dopustovanja v tem kraju.

Voda pa je izredno čista, obala pa posuta z drobnimi kamenčki. Sicer pa se lahko kopaš tudi v bazenu. V njem smo precej igrali tudi odbojko.

Privlači nas, ker je kraj obdan z ogromno zelenja, skozenj pa vodi prijetna stezica, namenjena le pešcem. Ni pa to tipično primorsko mesto - okolica je hribovita, mesto ni preprejeno z ozkimi uličicami.

Največ gostov je iz Češke, sicer pa je precej tudi Slovencev. Parkirišča so urejena, avto je ves čas na varnem in v senci. Kljub temu, da bi letovali v Rabcu že drugič, razmišljamo, da bi tu letovali prihodnje leto.

Hidajet HASIČ, strojnik

Celih 17 dni dopusta sem z družino preživel v Tuzli. Tu imam svoje starše, obiskal pa sem tudi veliko sorodnikov in prijateljev, s katerimi se že dolgo nisem videl. Skupaj smo se poveselili, malo pekli in si imeli po dolgem času, ki je bil za vse zelo razburljiv, res veliko povedati. Staršem sem tudi precej pomagal pri delu na kmetiji. Trenutno je v tem delu situacija dobra, ljudje glede na razmere še kar dobro živijo. Velik problem pa je, ker ni dela. Žalostno je tudi videti ogromno beguncev, zlasti otrok, iz Srebrenice.

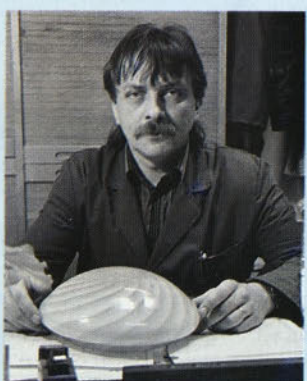
Vsi trije narodi ponovno živijo skupaj in človek nima občutka, da se je pred kratkim končala vojna, ko so živeli v strahu drug pred drugim.

Videl sem veliko poslovnih ljudi iz Slovenije in od drugod, tako da izgleda, da gospodarstvo prehaja v dokaj normalne tokove. Zato me čudi, da pa me moji starši zaradi neurejenih meddržavnih odnosov ne morejo obiskati niti za nekaj dni. Zato sem se že sedaj odločil, da jih v kratkem ponovno obiščem.

Tone PUŠNIK, električar

Dopustovali smo v Ladinem gaju v bratovi prikolici. Zaradi vleka prikolice mi ustreza, da je kraj blizu naše meje, zlasti pa še za primer, če bi kdo potreboval zdravniško pomoč, ker se bolj zanesem na tovrstne usluge v Sloveniji. Prehod preko meje je potekal brez težav, potnih listov tudi žigosali niso. Cene so za 50-100 % višje kot pri nas, zato smo življenjske potrebščine večinoma pripeljali s seboj. Motilo me je tudi, ker uvajajo plačilo za plažo.

Obala je precej kamnita in ni najbolj primerna za otroke, vreme pa nam je še kar dobro služilo. Veliko smo se sprehajali in naužili svežega zraka. Osebjem je zelo prijazno. Največ gostov je nemcev, tako da smo se malo preizkusili v znanju tujih jezikov. Zabave je v kampu, še bolj pa v mestu veliko, vendar nam bolj ustreza miren dopust. Sicer pa sem pristaš reka, da je povsod lepo, doma pa najlepše.

Izidor BIZJAK, vodja PC Razsvetljava

Pravkar smo se vrnili z dopusta iz mesteca Ždrelec na Pašmanu. Nikamor se nam ni mudilo, zato smo, čeprav je pot malo daljša, potovali ob obali in si ogledali obalna mesta. Nastanili smo v zasebni hiši pri izredno prijaznih gostiteljih. Tak način mi zelo ustreza, ker lahko pozabiš na uro in si dan razporediš tako, kot ti najbolj ustreza. Mislim, da je po celoletni tekmi s časom prav to namen dopusta.

Vsi domačini so izredno prijazni, zelo spoštljivi so do turistov, še zlasti do Slovencev. Komunikacija v slovenščini je popolnoma normalna. Tudi cene so solidne, v povprečju enake kot pri nas. Za bivanje pa smo odšteli toliko, kot če bi letovali v prikolici.

Sicer pa je otok pravi biser narave, morje je čisto, plaže čudovite, vsak si je lahko zase brez plačila poiskal svoj kotichek. Vseskozi piha lahen vetrič, ni tiste ubijalske vročine. V vodo vržeš trnek in uživaš. Tudi ponoči se prijetno shladi.

Prav v času našega dopustovanja so praznovali 600-letnico imena mesta Ždrelec, priredili so veliko "fešto" z mnogimi znanimi gosti: Oliverjem Dragojevičem, Ibrico Jusičem; Sanja Doležal pa ima v tem mestu celo svoj lokal. Z dopustom so bili zadovoljni vsi člani moje družine, saj se je našlo za vsakogar nekaj.

Ružica RADOVANOVIČ, pregledalka stekla

Devet dni smo bili v avtokampu Jadranka v Izoli. Imeli smo prijetno družbo, tako da smo se dobro zabavali, se spočili in sprostiti. Vreme je bilo lepo, dežja je bilo ravno prav za osvežitvev ozračja. Nato smo se za nekaj dni odpravili še na Hrvaško. Vesela sem, da sem bila po enem letu v rodni Gunji in sem lahko spet objela svojo mamo. Imam tudi iskrico upanja, da bomo septembra za kratek čas obiskali še moževe sorodnike v Bosni, česar se že v naprej zelo veselim.

Slavi BRAJER, referent kadrovske evidence

Letovala sva na otoku Pagu v privatnem hotelu v kraju Jakišnica. Otok je precej kamnit, obraščen z nizkim grmičevjem in ogromno oljkami. Na obali pa ni prave sence, kar pa naju z možem ni posebej motilo, saj nikdar ne greva na dopust zaradi poležavanja na plaži. Rada se sicer kopava, vendar vedno iščeva nove plaže, pa tudi sicer raziskujeva teren. Tako sva prečesala otok po dolgem in počez pa tudi izven njega vse do Masleniškega mostu in Zadra ter si ogledala zanimivosti in znamenitosti. Fotografije, ki sva jih posnela, pa so jamstvo, da bova čimmanj pozabila. Vesela sem, da sem ravno v času mojega dopusta videla in ujela v fotoaparatu redek dogodek - cvet agave, ki cvete vsakih 100 let.

Sicer pa je to miren kraj, ni gneče, pa tudi hrupne zabave ne, kar nama popolnoma ustreza. Morje je kristalno čisto, plaže so večinoma urejene, po svoje pa so mi še bolj všeč tiste, ki jih je po univerzalnem okusu izklesala narava sama.

Naslednje leto pa bova odšla raziskovat zopet drug teren, imam pa iskrico upanja za kratek skok na morje še letos.

Branko VRETIČ, vodja skladišča gotovih izdelkov

Letošnji dopust sem razdelil na dva dela. Prvega sem preživel v svojem vikendu, kjer smo v krogu družine uživali v miru in spokojnosti narave. Ker vikend še dograjujem in opremljam, sem ga delno tudi delovno izkoristil. Kljub temu, pa smo se imeli lepo, sprostili smo se, pozabili na skrbi in si nabrali novih moči.

Konec avgusta pa se bova z ženo odpravila še na enotedenski dopust v toplice, medtem pa se bo sin udeležil kajakaškega tabora na Soči. Tako bo vsak od nas preživel proste dni, tako kot si želi.

Vesel sem, da bomo letos prvič po dolgem času izkoristili dopust res dopustniško sproščeno in se z njim vsaj malo zavarovali pred stresi vsakdanjega življenja

Kljub temu, da nihče od anketiranih, pa tudi sicer, ni preživel dopusta nekje na Havajskih ali Sejšelskih otokih, se je večina vrnila na delo napolnjena z energijo, ki se je skozi naporno leto iztisnila iz nas in z lepimi spomini na preživele dni. To pa je tudi glavni namen prostih dni: sproščenost, dobra volja, čas za počitek, zabavo, zase in drug za drugega. Saj, življenje je v resnici zelo preprosto, kar damo od sebe, to se nam vrača.

Marinka ANŽLOVAR

ZAHVALA

Ob mojem odhodu iz delovne sredine se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem za lepa darila in izrečene besede.

Še posebej se zahvaljujem ge. Mihaeli Brečko za pomoč ob slovesu.

Vsem skupaj želim še veliko delovnih uspehov, zdravja in napredka..

Anica POSLEK

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage sestre

MARIJE JESIH

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem in sosedom za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče.

Zahvaljujemo se tudi govorniku g. Kobalu, pevcem in godbi Steklarne Hrastnik ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Sestre Albina, Silva, Fani, in brat Jože z družinami.

ZANIMALO VAS BO

Kar dobra polovica letošnjega leta je že za nami. Med počitnicami in dopusti smo se tudi nekoliko spočili in vsak ima bolj ali manj lepe spomine na preteklo poletne dni.

Kljub dopustom in upočasnjenem življenju je vseeno še kaj podatki v poročilo o dogajanjih.

Vrnimo se torej k našemu namenu - kadrovskim vestem. V zadnji številki sem vas seznanila z vestmi o zdaj že daljnem mesecu maju 1997.

Ker pa nam po glavah roji vse kaj drugega od podatkov iz meseca maja, naj za osvežitev spomina navedem zadnje podatke, in sicer smo mesec maj 1997 zaključili s skupnim številom 810 zaposlenih, med katerimi je bilo 362 žensk in 448 moških, med vsemi pa smo imeli 27 delavcev sprejetih za določen čas, 3 pripravnike in 2 delavca sprejeta s poizkusnim rokom.

Od tega zadnjega podatka so bile tudi spremembe, in sicer:

V MESECU JUNIJU 1997 nismo na novo ZAPOSILILI NOBENEGA DELAVCA

delovno razmerje je PREKINILO 6 DELAVCEV, in sicer:

UPOKOJENI (2 delavca):

S polno pokojninsko in zavarovalno delovno dobo je odšla v zasluženo upokožitev Ana Poslek, pregledalka steklenih izdelkov.

Po dolgotrajni boleznici je invalidska komisija upokojila Martina Bidermana, pomožnega delavca v invalidski delavnici.

ODPOVEDNI ROK (1 delavka):

Od nas se je poslovila in preselila iz Hrastnika Čvetka Hočevar, dipl.ing., vodja oddelka za avtomatsko obdelavo podatkov.

DOLOČEN ČAS (1 delavec):

Peter Marinkovič, instrumentarec 3 je bil sprejet za določen čas ki mu je potekel.

SPORAZUMNO (1 delavec):

Na podlagi podane sporazumne odpovedi delovnega razmerja je tovarno zapustil Darko Verber, delavec težak.

IZKLJUČEN (1 delavec):

Feliks Fajfar, cizeler 3 pri vzdrževanju orodja v PC embalaži.

Mesec junij smo zaključili s skupnim številom 804 zaposlenih, med katerimi je 360 žensk in 444 moških, med vsemi pa smo imeli 33 delavcev sprejetih za določen čas, 4 pripravnike in 1 delavca s poizkusnim rokom.

Tudi v naslednjem mesecu, kljub že poletnim razmeram je bilo dokaj sprememb in sicer:

V MESECU JULIJU 1997 smo na novo ZAPOSILILI 1 DELAVCA, in sicer

Stanko Kuhar bo v našem podjetju opravil 6 mesečni pripravniški staž na delovnem mestu strojnika 3 v PC pogrjnena miza.

delovno razmerje je PREKINILO 5 DELAVCEV, in sicer:

DOLOČEN ČAS (2 delavca):

Blažku Ivanoviču in Slavku Mihajliku, je potekel določen čas, za katerega sta bila sprejeta.

SPORAZUMNO (1 delavec):

Na podlagi sporazumne odpovedi delovnega razmerja je prekinil Borut Hlastan, strojnik 3 v programu PC pogrjnjeni mizi.

V.T.O. (1 delavec):

Marko Detič, rezalec stekla 2 je bil vpoklican na opravljanje svoje državljanske obveznosti.

UPOKOJENA PO DOLOČENEM ČASU (1 delavka):

Čvetka Hrup, rezalka stekla I. v brusilnici bo svojo dokončno in zasluženo upokožitev pričakala doma.

Po navedenih podatkih iz obeh mesecev se je število zaposlenih spreminilo, in sicer smo ob koncu meseca julija 1997 zaposlovali točno 800 delavcev, med katerimi je 395 žensk in 441 moških, med vsemi pa imamo še vedno 33 delavcev sprejetih za določen čas, 4 pripravnike in 1 delavca sprejetega s poizkusnim rokom.

PRIRASTEK V DRUŽINI

Veseli smo prvomajskih praznikov je popestrilo novo in sveže rojstvo malega dojenčka-sina Aljaža, kateri je privekal na svet mamiči Meliti Vidrih (zaposleni kot operater v skladišču gotovih izdelkov) in očetu Slavku, malemu Eriku pa bo novi bratec v veliko pomoč pri vseh kasnejših igrih.

Novi mladi družini želimo obilo zdravja in čimprejnjih stabilnih korakov v novi svet ter veliko skupne sreče.

POROČILI SO SE:

Poletni meseci, dopusti in vročina so verjetno delno krivi da se vse več parov ne odloča za skok v zakonski jarem.

Tudi tokrat ni bilo številnih veseljačenj, saj se je za sklenitev zakonske zveze odločila le Suzana Knez, samostojna komercialistka prodaje razsvetljavnega stekla, katera je svojo zvezo in življensko pot z izbrancem Aleksandrom Campari sklenila v mestu Milano-Italija.

Mladoporočencema želimo obilo skupne sreče in čim manj preprek na novi skupni življenski poti.

Tudi z rubriko **JUBILANTI** (to so delavci, kateri, kateri so svojo pripadnost firmi izkazali z dolgoletnim delom in so za to prejeli tudi skromno jubilejno nagrado), se nismo že dolgo srečali, zato vam sedaj posredujem te podatke:

10 LET

Aleksandra Baumgartner pregledalka stekla, Anton Erjavec strojnik 3 v PC pogrjnjeni mizi in Marjan Polak vodja obrata priprave zmesi in taljenja.

20 LET

Refija Hasikič- pregledalka stekla, Slavka Katrančič- pregledalka stekla, Antonija Novak- skladiščna delavka Brina Šušter- administrator pregleda in Nada Rankovič- pregledalka stekla.

30 LET

Judita Brglez- pregledalka stekla, Ivan Kaluža- ročni pihalec I-brigadir, Silvo Oberčkal- strojni rezalec stekla v brusilnici, Alojz Šmagelj- izmenovodja zmesarne, Ivan Šušter- ključavničar 2 v PC pogrjnjeni mizi, Mitja Udovč- tehnolog v PC pogrjnjeni mizi in Nevenka Vastič- vodja plansko analitskega oddelka.

ČESTITAMO VSEM!

Kadrovska služba-Slavi Brajer

Nagradna križanka

		AVTOR: KARLI DREMEL	REKA V FRNCIJI	ORIGINALNO IME FINSKE	PLAZILEC IZ TROPSKE AMERIKE, LEGVAN	EGIPČANSKI BOG SONCA	MESTO V AMERIŠKI ZVEZNI DRŽAVI OKLAHOMA	SLOVENSKI IGRALEC (ARNOLD)	BISTVENA SESTAVINA	KRAJ V JUŽNI HERCEGOVINI		ČEŠKI PEVEC (KAREL)	LOIZE ROZMAN	MESTO V INDIJSKEM SREDNEM BOMBAŽA	ŠVEDSKI FIZIK (NILS GUSTAF)
		OSJE GNEZDO					NAVADA, ZNACAJ NRVANOST				LAKOTA				
		ANGLEŠKI FIZIK (PAUL)					ČUFAR TONE				KIT UBJALEC SIRIUS				
													OSKAR LANGE		
													DESETI RIMSKI CESAR		
	VZVIŠENA LIRSKA PESEM	OTOŽEN TONQVSKI NAČIN	LEPOTILNA POMADA			PEČ ZA SEŽIGANJE MRLICEV	AM. PI-SATELJICA (HILDA)								
			MESTO OB REKI KUBAN				POSTAVEN ŠPORTNIK								
	VEČJI KOS POHIŠTVA							PRETEPAČ				PISATELJ FLEMING			
												NAM DAJE DNEVNO SVETLOBO			
	PRIPADNIK STAROGR. PLEMENA				PAJČOLAN ŽALNA TRANINA	SATIRIK BUCHWALD			PRIVRŽENEC NACIZMA					UROČITEV, ZDELO	KRALJICA PRI SAHU
									KRAJ PRI MARIBORU						
	IME PISATELJICE KARLIN				FRANCE BEVR		AVSTRJSKA SMUČARKA EDER			KONJSKI POVODEC		ROZE OLAJ		ČLAN ORGA-NIZACIJE	
					JUNAKINJA V ROMANU "APRIL"						MONAŠKI KNEZ			BODICA KONICA	
	ETNIČNA SKUPINA V JUGOZHODNI AFRIKI	HUNSKI KRAJ					SONCU NAJBLIŽJI PLANET								
		VRSTA ŽLAHTNIH JABOLK													
	DELITELJ STEVILO'S KATERIM DELIMO						OČE			ZAVEST APOLLONO			MADŽARSKI SAHIST (ISTVAN)		
							OLGA REMS						JUŽNOAMERIŠKI NOJ		
	TURŠKA PI-SATELJICA (HALIDE EDIP)				GORA V SVICI				PARISKA MODISTKA						
					MAMA				ORODJE ZA REZANJE DRV						
	SLOVENSKI LITERARNI ZGODOVINAR (JOSIP)				REKA V TOGU V AFRIKI	SESALEC POLARNIH MORIJ				REKA V BOSNI				REKA V SREDNJI ŠVEDSKI	MESTO V ZAHODNI NIGERIJ
						BIVALIŠČE UMRLIH				ORGAN VOHA					SLOVENSKI NOVINAR (ANDREJ)
	ANJA RUPEL	CHAPLINOVA VDOVA					ANGLEŠKI FILMSKI PRODUCENT (ARTHUR)								
		OLIMPIJSKE IGRE													RUŠKA PLESALKA PAVLOVA
	PRIPRAVA ZA REGLIRANJE JAKOSTI ALI NAPETOSTI EL.TOKA						ŠPORTNI NOVINAR BERGANT								
	PRIMESI NAFTNIH DERIVATOV TOPOV						POSEKA GOLJČAVA V GOZDU								
															HAZARDNA IGRA

Sodobna učiteljica naroči učencem, naj za domačo nalogo napišejo, kako so prišli na svet. Dušan doma sede in začne pisati, medtem, ko njegova mama lupi krompir. Fantič vpraša mamo, iz česa je nastal. Mama ni razpoložena za pogovor, zato mu pokaže krompir: "Iz tega!" Dušan neha pisati, vzame krompir in ga da v žep. Naslednji dan otroci berejo naloge; prvi omeni štokljo, drugi zelnato glavo, tretji navaja, da so ga kupili, četrtega našli v gozdu in tako naprej. Ko pride na vrsto Dušan vstane, seže v žep in vpraša: "Ali naj ga najprej izvlečem in nato pripovedujem, ali naj najprej povem in ga potem pokažem?" "Dobro je," reče učiteljica, "sedi!" Ti se še preveč spoznaš.

Policist ustavi kolesarja: "Luči nimate.. tisoč tolarjev kazni; mačjega očesa nimate... še tisoč tolarjev kazni; zavore niso v redu... dvatisoč tolarjev kazni; zvonca tudi nimate...še tisoč tolarjev kazni, naštevava policist in začudeno gleda kmeta, ki se ob vsaki izrečni kazni vedno bolj smeje. "Zakaj se smejete?" ga nazadnje vpraša z ozirnim glasom, "to vendar ni smešno!" "Pa še kako je smešno! Koliko bo plačal šele sosed, ki gre za menoj! On sploh kolesa nima ...!"

Nagradna križanka

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke bo žreb razdelil nagrade v skupni vrednosti 11.000 tolarjev in sicer:

1. nagrada 5.000 tolarjev
 2. nagrada 3.000 tolarjev
- tri nagrade po 1.000 tolarjev

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo STEKLARJA, Cesta 1. maja 14, 1430 HRASNİK DO 20.9.1997.

Nagrani reševalci

Za nagradno križanko objavljeno v STEKLARJU št. 6-7/97 smo dobili 82 rešitev. Žreb je prisodil nagrade naslednjim:

1. nagrada 5.000 tolarjev:

Lidija KIRN

2. nagrada 3.000 tolarjev:

Andrej KUŠAR

3.-5. nagrada po 1.000 tolarjev:

Vili FABJAN, upo. Marija TUTNER, upok., Slavica PERŠIČ, upok.

Rešitev križanke iz prejšnje številke

VODORAVNO: Oriana, Rodrigo, STEKLARNE, Vevče, PRVA SKUPŠČINA, H.D., Omre, organdi, baretka, Rask, Tanaro, obala, Ti, nerval, O.W., Jasna, igralka, oseba, til, koine, J.F., V.L., ranč, Miro, kraljevič, Ariana, Muta, orbita, bakrorez, komat, Isar, I.B., jetra, arommat, L.T., ekcem, Amon, Ni, Annie, salva, rasa, as, romar /K.D./

STEKLAR

Steklar - glasilo delavcev Steklarne Hrastnik ureja uredniški svet: Marinka Anžlovar, Soniboj Knežak, Matija Koritnik, Slavko Marcen, Pavel Bauerheim in Dolores Urbajs. Glavni urednik: Slavko Marcen. Oblikovanje: Alenka Leskovšek. Fotografije: Branko Klančar. Lektor: Herta Erman. Grafična priprava in tisk: Tiskarna Velenje.

Naslov uredništva: Steklar Hrastnik, C.1. maja 14, tel.: 0601 54 600

Po mnenju urada za informiranje pri vladni Republike Slovenije (št.23/32934) z dne 25.1.1993 je glasilo proizvod informativne narave za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek.